

„saját hitvány egyéni érdekeiket” próbálják előmozdítani, és „mérgezik, rontják a hazai légkört”. Kállay kijelentette:

Ellent kell mondjak azoknak, akik ebben az országban semmi más problémát nem látnak, csak a zsidókérdést. Holott a valóságban rengeteg a problémánk, és ezek mellett a zsidókérdés elhalványodik. Akik ezen a szemüvegen keresztül nézik Magyarországot, azok alantas emberek, s ki kell közösfíteni őket sorainkból. Az ország érdekeiért megteszek mindent, amire csak képes vagyok, és elmegyek akár a legvégső határig, de nem tudom és nem is akarom eltérni, hogy bárki is foltot ejtsen Magyarország becsületén és hírnevén, vagy hogy politikai szélsőségségükkel, hitvány propagandájukkal nemes célunkat, a nemzeti erők összpontosítását megghiúsítsák.³³

Kemény szavak voltak ezek, s arról tanúskodtak, hogy Kállay el van szárvna független belpolitika folytatására, amely összhangban áll Magyarország érdekeivel és szuverenitásával. Kállay bátorságát mutatja az a tény, hogy erre a határozott álláspontra hónapokkal a második magyar hadsereg voronyezsi összeomlása előtt helyezkedett. Mindössze egyetlen engedményt tett a zsidókérdésben: nevezetesen, hogy kiterjesztette a munkaszolgálatot. Eleget tett a hadvezetés kívánalmának, és elrendelte, hogy minden katonaköteles korú zsidót, függetlenül attól, hogy katonai szolgálatra alkalmas-e, be kell sorozni, és „ily módon is növelni kell a magyar haderő ütőképességét”³⁴.

Két nappal korábban Sztójay Weizsäcker-nél volt vendégségben, kötetlen és bizalmas megbeszélés folyt köztük. Sztójay a zsidókérdésben a német állásponttal rokonszenvezett, és lépten-nyomon aláásta Berlinben miniszterelnöke pozícióját. Vendéglátójától most azt hallhatta, hogy Magyarország nem a német elveknek megfelelően kezeli a zsidókérdést.³⁵

Kállay október 27-én fogadta Jagowot, és világosan tudtára adta álláspontját. Elmondta a német követnek, hogy hamarosan közli, a kormány véleménye szerint mi legyen a németek ellenőrzése alatt lévő nyugati területeken élő magyar zsidókkal, de leszögezte, hogy a zsidókérdés kezelése Magyarországon határain belül belügy. Kifejtette, hogy a zsidókérdés Magyarországon szerfölyött bonyolult, mivelhogy nagyon sok zsidó él az országban. Jagowot ezek az érvek láthatólag nem győzték meg, és azt vette ellenük, hogy a zsidókérdés „nemzetközi jellegű”. Javasolta, hogy magyar és német szakértők üljenek össze, akik majd áthidalják és megoldják azokat a nehézségeket, amelyeket a miniszterelnök felemlített.³⁶ Pár héttel később Kállay újabb érvet vitt be a vitába. Arról tájékoztatta Jagowot, hogy a zsidókérdés megoldását Magyarországon megnehezíti az a körülmény, hogy a parasztok nem antiszemiták, és ha a zsidóságot felszámolják, akkor a kormány meg kell gyorsítsa a Volksdeutschok, azaz a német etnikum beolvasztását.³⁷ Ezt az álláspontját november 20-i beszéd-